

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/65/2021
Identifikačné číslo spisu: 7208216260
Dátum vydania rozhodnutia: 08.02.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7208216260.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcov 1. S. F., bytom v Š., H. č. XX/XX, 2. G. F., bytom v Š., H. č. XX/XX, zastúpených JUDr. Tiborom Sásfaiom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Mlynárska č. 19, proti žalovaným 1. P. W., bytom v Š., H. č. XX, 2. P. W., bytom v Š., H.Á. č. XX, zastúpených JUDr. Zuzanou Komorovskou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Kuzmányho č. 57, o ochranu vlastníckeho práva a iné, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 13C/77/2008, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. augusta 2020 sp. zn. 3 Co/86/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. augusta 2020 sp. zn. 3 Co/86/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom z 12. augusta 2020 sp. zn. 3 Co/86/2019, zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej aj okresný súd, súd prvej inštancie) z 24. októbra 2018 č. k. 13C/77/2008-692 tak, že žalovaným uložil povinnosť odstrániť z parcel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X, zapísaných na LV č. XXX a LV č. XXX katastrálneho územia Š., zabetónované železné rúrky, ktoré sú zakreslené v grafickej prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zo 14. apríla 2015 v bodoch 6, 7, 8, 9 a 10 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne rozhodol, že žalovaní sú povinní zdržať sa bránenia žalobcom v užívaní parcel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X zapísaných na LV č. XXX a LV č. XXX katastrálneho územia Š. v časti zobrazenej a zakreslenej v prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zo 14. apríla 2015 vyšrafovaney modrou farbou vo výmere 233 m².

Rozsudok okresného súdu zmenil tak, že zamietol vzájomný návrh žalovaných a žalobcom a štátu priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.1. Súd prvej inštancie o žalobe žalobcov, ktorou sa domáhali, aby súd uložil žalovaným povinnosť odstrániť z parcel vo výroku uvedených zabetónované železné rúrky, a ďalej uložil žalovaným povinnosť zdržať sa bráneniu im v užívaní uvedených parcel a zároveň rozhodol o vzájomnom návrhu

žalovaných, ktorým sa domáhali určenia vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/XX rozhodol tak, že zamietol žalobu žalobcov a zároveň určil, že žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi novovytvorených parciel KN-C č. XX/X, KN-C č. XX/XX katastrálne územie Š., ktoré boli vytvorené geometrickým plánom č. 98/2017 z 2. mája 2017. Žalovaným a štátu priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalobcovia sú vlastníkami sporných nehnuteľností KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X katastrálneho územia Q.. Žalovaní sú vlastníkami susedných parciel KN-C č. XX, KN-C č. XX/X, KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X katastrálneho územia Š.. Žalovaní počas konania uplatnili vo vzťahu k žalobcom vzájomnou žalobou určenie vlastníckeho práva, ktorou sa domáhali určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely KN-C č. XX/X a parcely č. KN-C XX/XX vytvorenej geometrickým plánom č. 98/2017 z 2. mája 2017. Ďalej súd vychádzal zo zistenia, že pôvodný žalovaný G. W. a P. W. previedli svoje susediace nehnuteľnosti na syna a jeho manželku. Súd uznesením pripustil, aby do konania namiesto doterajších účastníkov na strane odporcov vstúpil P. W. a P. W.. K uzavretiu kúpnej zmluvy došlo 22. novembra 2010, teda po začatí konania. Súd ďalej vychádzal zo znaleckého posudku č. 5/2012 vypracovaného G.. U. W. a znaleckého posudku č. 3/2014 vypracovaného znalcom G.. P. U., F... Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali ochrany svojho vlastníckeho práva proti žalovaným vzhľadom na to, že títo časť pôvodnej mpč. XXX za plotom odmietajú uznať ako ich vlastníctvo a neoprávnene zasahujú do ich vlastníckeho práva tak, že na mieste pôvodného plotu zabetónovali nové stĺpiky a pletivo a odmietajú túto časť pozemku za plotom prenechať im na užívanie ako skutočným vlastníkom zapísaným v katastri nehnuteľností ako parcely KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X. Súd mal za preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok vydržania časti nehnuteľnosti - pozemkov žalobcov, a to vo výmere 123m² z parcely KN-C č. XX/X a parcely KN-C č. XX/X a z parcely KN-C č. XX/X novovytvorenej parcely KN-C č. XX/XX právnymi predchodcami žalovaných G. W. a P. W.. Ďalej súd konštatoval, že žalovaní ako právni nástupcovia G. W. a P. W. sa na základe uzavretia kúpnej zmluvy, ktorou došlo k prevodu vlastníctva nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX katastrálneho územia Š., tak ako boli nehnuteľnosti predávajúcimi dlhodobo - od nadobudnutia v roku 1989 užívané, a ako predávajúci sa stali vydržaním vlastníkami pozemkov až po plot (a to aj napriek vymedzeniu predmetu prevodu v kúpnej zmluve vzhľadom na tento vedený spor), vklad ktorej zmluvy bol povolený dňa 22. novembra 2010, stali sa vlastníkami aj geometrickým plánom vymedzených novovytvorených parciel č. XX/X a č. XX/XX, preto v tomto spore na základe ich vzájomného návrhu súd určil vlastnícke právo k nim. Nárok žalobcov teda považoval za nedôvodný a preto ho zamietol.

1.2. Vzhľadom na to, že odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie postupom podľa § 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) zopakoval sám vykonaním dokazovania znaleckými posudkami č. 3/2014 a č. 5/2012. Zo záverov znaleckého posudku č. 5/2012 vyplynulo, že reálny stav v teréne je identický so stavom vyšetreným a zameraným v roku 1968. Podľa znalca laickou kontrolou bolo možné zistiť, že rodinný dom na parcele KN-C č. XX/X má šírku 10,35 m a nie 12,87 m, ako je vykreslená v katastrálnej mape. Taktiež šírka pozemku žalobcov medzi lomovými bodmi č. XXX a XXX je v skutočnosti aj v meracom náčrte 30,42 m nie 32,09 m, ako je to vykreslené v katastrálnej mape. Podľa znalca sa jednalo o hrubú chybu, z ktorej možno spoľahlivo zistiť a vykonať opravu.

1.3. Zo záverov znaleckého posudku č. 3/2014 vyplynulo, že znalec na základe merania, spracovania výsledkov merania a identifikácie na platný stav KN konštatoval, že časti stĺpov pôvodného plotu na parcele KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X tak ako sú graficky vykreslené v prílohe a zároveň znalec plochu týchto parciel vyznačil farebne. Ďalej znalec skonštatoval, že k zmenám v hraniciach nedochádzalo. Došlo len k rozdeleniu parciel a to rozdelením parcely č. XX na parcely č. XX/X a č. XX/X.

1.4. Odvolací súd uviedol, že spornou medzi stranami sporu bola skutočnosť, či zabetónované železné rúrky na parcelách KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X katastrálneho územia Šebastovce, sú umiestnené na pozemku žalobcov alebo žalovaných.

Žalovaní počas konania podali vzájomný návrh došlý súdu dňa 6. júna 2017, ktorým žiadali, aby súd určil, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi novovytvorených parciel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/XX

na základe geometrického plánu z 29. mája 2017 č. 98/2017 a to práve odčlenením od parciel žalobcov KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X. V odôvodnení vzájomnej žaloby žalovaní tvrdili, že sporné novovytvorené nehnuteľnosti vlastnícky nadobudli vydržaním, pretože si započítavajú do vydržacej 10 ročnej lehoty dobu, po ktorú boli dobromyseľnými držiteľmi ich právny predchodcovia, t.j. od 30. novembra 1989 v súlade s § 868 Občianskeho zákonníka, ako aj dobu užívania ich právneho predchodcu E. P., od roku 1937. Na pojednávaní 19. septembra 2018 uviedli, že sa nedomáhajú určenia vlastníckeho práva z titulu nejakej zmluvy, právneho úkonu, ktorým by boli nadobudli túto nehnuteľnosť, ale práve preto podali žalobu o určenie vlastníckeho práva z titulu vydržania. Netvrdili, že by spornú nehnuteľnosť boli odkúpili, lebo v takom prípade by ináč upravili žalobný petit.

1.5. V prejednávanej spore vykonaným dokazovaním bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že žalovaní susediace pozemky nadobudli počas konania na základe kúpnej zmluvy zo 14. októbra 2010, ktorej vklad bol povolený 22. novembra 2010. Následne na základe uznesenia súdu z 30. marca 2011 č. k. 13C/77/2008 - 261 súd pripustil ich vstup do konania namiesto doterajších žalovaných - ich právnych predchodcov.

Z uvedených skutkových zistení podľa odvolacieho súdu bolo možné vyvodiť, že ak sa dobromyseľnosť držiteľa vyžaduje pri vstupe do držby a strata dobromyseľnosti držiteľa nastane okamihom, keď sa mu stali známymi skutočnosťami, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí, možno dospieť k záveru, že žalovaní pri samotnom vstupe do držby vo vzťahu k prípadnému vydržaniu, neboli dobromyseľní, nakoľko ich vstup do konania možno hodnotiť, že sa im stala známa skutočnosť, ktorá z hľadiska objektívneho posudzovania musela u nich dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že im sporná časť pozemku patrí a teda im nezačala ani plynúť 10 ročná vydržacia doba a z tohto dôvodu je vylúčený aj zápočet oprávnenej držby ich právnych predchodcov. V tejto súvislosti považoval odvolací súd za nesprávny aj záver súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval, že žalovaní ako právni nástupcovia G. W. a P. W. na základe uzavretia kúpnej zmluvy, ktorou došlo k prevodu vlastníctva nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX k.ú. Š. sa stali aj vlastníckymi novovytvorených parciel.

Z týchto dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil a vzájomný návrh žalovaných zamietol.

1.6. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na vypratanie pozemku odvolací súd uviedol, že títo v konaní preukázali, že sú vlastníckymi parciel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X katastrálneho územia Š. a na týchto parcelách ako vyplýva z oboch znaleckých posudkov sa nachádzajú časti stĺpov pôvodného plotu. Zo záverov znaleckého posudku č. 3/2014 vyplynulo, že znalec na základe merania a spracovania výsledku merania a identifikácie na platný stav katastra nehnuteľnosti konštatoval, že časti stĺpov pôvodného plotu zasahujú do parcely č. XX/X a č. XX/X tak, ako ich graficky vykreslil v prílohe č. 33 znaleckého posudku. Znalec taktiež konštatoval, že výsledok porovnania grafického priebehu vlastníckej hranice medzi predmetnými parcelami z VKMn (príloha č. 7) a analógovej mapy (príloha č. 8) potvrdzuje vzájomnú zhodu a je v prílohe č. 27. Podľa znalca k zmenám hranice nedochádzalo a došlo len k rozdeleniu parciel geometrickým plánom, ktorým sa rozdelila parcela č. XX na č. XX/X a č. XX/X a parcela č. XX zanikla. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že časti pôvodného plotu, tak ako sú uvedené v prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zasahujú do parciel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X katastrálneho územia Š. vlastnícky patriacich žalobcom, preto bolo potrebné žalobcami uplatnený nárok považovať za dôvodný. Vzhľadom na to, že žalovaní rušili žalobcov v užívaní i vo výkone ich vlastníckeho práva a spochybňovali ich vlastnícke právo v častiach ich uvedených parciel, odvolací súd postupom rozsudok v zamietajúcom výroku zmenil a žalobe žalobcov vyhovel.

2. Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej aj dovolatelia), ktorí ho odôvodnili s poukazom na § 420 písm. f / CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Dovolatelia navrhli napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

2.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedli, že prvoinštančný súd vo svojom rozsudku z 24. októbra 2018 sp. zn. 13C/77/2008 vo svojom II. výroku určil, že žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností - novovytvorených parciel zapísaných ako parcely

registra C, parc. č. XX/X o výmere 123 m² - zastavaná plocha a parc. č. XX/XX o výmere 100 m² záhrada, všetko v k.ú. Š., vytvorených geometrickým plánom č. 98/2017 z 2. mája 2017 vyhotoveným GEOTOP Košice s.r.o., úradne overeným Okresným úradom Košice, katastrálny odbor dňa 6.6.2017 pod č. G1-564/2017, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Prvoinštančný súd však opomenul doručiť stranám sporu časť rozsudku - geometrický plán vyšpecifikovaný vo svojom druhom výroku ako neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku.

2.2. Dovolatelia poukázali na to, že základným právom na spravodlivé súdne konanie je aj zrozumiteľnosť a vykonateľnosť súdneho rozhodnutia. Krajský súd vo svojom rozsudku v 1. výroku uložil žalovaným povinnosť odstrániť z parciel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X, zapísaných na LV č. XXX a LV č. XXX k.ú. Š., zabetónované železné rúrky, ktoré sú zakreslené v grafickej prílohe č. 33 zn. posudku č. 3/2014 zo 14. apríla 2015 v bodoch 6, 7, 8, 9, a 10 do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom krajský súd nedefinoval bližšie znalecký posudok, t.j. kto vyhotovil predmetný znalecký posudok, kde takto akýkoľvek znalecký posudok, ktorý má č. 3/2014 môže slúžiť ako podklad pre vykonateľnosť tohto súdneho rozhodnutia, dokonca z akéhokoľvek odboru. V prípade, ak by dovolatelia prijali domnienku, že súd v rozsudku pojednával o znaleckom posudku G. U., znalca z odboru geodézia a kartografia, tak podľa tohto znaleckého posudku body 6, 7, 8, 9 a 10 sú zakreslené výlučne na parcele č. XX/X v citovanej grafickej prílohe, preto je nezrozumiteľné, ktoré betónové stĺpiky z parcely č. XX/X zapísanej na LV č. XXX alebo LV č. XXX (súd nešpecifikuje konkrétne nehnuteľnosti v súlade s katastrálnym zákonom) by mali žalovaní odstrániť. Na uvedené nadväzuje druhý výrok rozsudku krajského súdu, ktorým ukladá žalovaným zdržať sa bránenia žalobcom v užívaní parciel KN-C č. XX/X a KN-C č. XX/X v časti zobrazenej a zakreslenej v prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zo 14. januára 2015 vyšrafovej modrou farbou. Opakovane však nie je z rozsudku zrejmé, o aký znalecký posudok sa jedná.

2.3. Ďalej namietali, že nikdy nebránili žalobcom v užívaní parcely č. XX/X zapísanej na LV č. XXX po plot a žalobcovia užívanie za plotom ani nikdy nevyžadovali. Ak žalovaní majú právo ponechať plot (betónové stĺpiky) na parcele č. XX/X, ktoré právo im krajský súd priznal, z rozsudku nevyplýva, akým iným spôsobom bránia žalovaní žalobcom v užívaní parc. č. XX/X.

Ak súd vo výroku, ktorým „ukladá žalovaným zdržať sa bránenia žalobcom v užívaní parciel KN-C XX/X a KN-C č. XX/X v časti zobrazenej a zakreslenej v prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zo 14. januára 2015 vyšrafovej modrou farbou, nie je ani z odôvodnenia zrejmé, ako súd vyvodil aktívnu legitimáciu žalobcu 1/ vo vzťahu ku parcele č. XX/X zapísanej na LV XXX, keďže výlučnou vlastníčkou tejto parcely je len žalobkyňa 2/ a z uvedeného dôvodu takýto výrok nekorešponduje s procesným postavením žalobcu 1/ a jeho aktívnej legitimácie k takémuto výroku.

2.4. Uvedli, že ak súd svojím rozhodnutím zbavil žalovaných vlastníckeho práva a tým sa odklonil od použitých právnych predpisov súdom prvého stupňa, mal zachovať procesný postup v zmysle § 382 CSP, ktorého nedodržanie tiež zakladá dôvod na jeho zrušenie z dôvodu nedodržania práva na spravodlivé súdne konanie. Odvolací súd nezopakoval dokazovanie v smere nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými k prednej časti plota, t.j. na parc. č. XX/X, žiadnym spôsobom sa s tým nevysporiadal ani vo svojom rozsudku, napriek tomu, že prvoinštančný súd riadne vykonal v tomto smere dokazovanie, listinné dôkazy sú založené v spise, odvolací súd sa ani nezmienal, akým titulom zbavuje žalovaných vlastníckeho práva a možnosti užívania ich majetku - studne na pozemku, ktorý kúpili od Y. P. a ktorá sa nachádza na spornej časti pozemku.

2.5. Žalovaní mali zato, že rozhodnutie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom názore ohľadne absencie dobromyseľnosti žalovaných pri uzatváraní kúpnej zmluvy s pôvodne žalovanými G. a P. W. a tým aj k plynutiu vydržacej doby a započítaniu doby ich právnych predchodcov. Zopakovali vo svojom dovolaní celý priebeh konania a dokazovania a uviedli, že rozhodnutie súdu o vydržaní vlastníckeho práva je len deklaratórnym rozhodnutím, potvrdzujúcim skutočnosť nadobudnutia vlastníckeho práva z titulu vydržania.

Krajský súd nespochybnil, že u rodičov žalovaného 1/ sú splnené podmienky vydržania a teda ich vlastnícke právo nadobudnuté titulom vydržania. Ak z vykonaného dokazovania zistil, že vlastnícke právo k spornej časti nehnuteľnosti titulom vydržania svedčí inej osobe, ako sú žalobcovia, pri svojom rozhodovaní sa mal riadiť platným právnym stavom, z ktorého vyplýva, že žalobcovia neboli aktívne legitimovaní pre podanie žaloby na ochranu svojho vlastníckeho práva, ktoré im však de facto ani de jure nepatrí. Krajský súd sa otázkou aktívnej legitimácie vôbec nezaoberal, spochybnil len dobromyseľný

vstup žalovaných do držby z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania bez bližšieho odôvodnenia.

3. K dovolaniu sa vyjadrili žalobcovia s návrhom, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol, prípadne zamietol a priznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania. K dovolateľmi uplatneným dovolacím dôvodom uviedli, že dovolací dôvod vidia žalovaní v tom, že prvostupňový súd opomenul doručiť účastníkom konania časť rozsudku - geometrický plán vyšpecifikovaný vo svojom druhom výroku ako neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku, o čom konajúci krajský súd mal vedomosť ako z vyjadrení strán sporu, tak aj z obsahu spisu, a preto neboli splnené podmienky pre konanie a rozhodovanie v rámci odvolacieho konania o zmene či potvrdení prvostupňového rozhodnutia. Žalovaní však po doručení rozsudku ani v priebehu celého odvolacieho konania nič nenamietali. Pripojenie geometrického plánu a jeho citácia v II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie už neexistuje, tento výrok bol odvolacím súdom zmenený a vzájomná žaloba žalovaných zamietnutá, preto to nemá absolútne žiadny význam ku právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, tým nebolo žalovaným znemožnené uplatňovanie žiadneho ich procesného práva v takej miere, že by tým malo dôjsť k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Námietku o nepreskúmateľnosti znaleckého posudku a jeho nedostatočného označenia, nepovažovali za dôvodnú, mali za to, že je absolútne nesporné, že má ísť o odstránenie stĺpkov v bodoch 6, 7, 8, 9 a 10 presne zakreslených v prílohe č. 33 znaleckého posudku č. 3/2014 zo 14. apríla 2015, preto takýto výrok je nepochybne jednoznačne vykonateľný. Namietali, že dovolatelia neoznačili, akým nesprávnym procesným postupom malo dôjsť k vade podľa § 420 písm. f/ CSP. Ďalší dovolací dôvod opierali žalovaní o svojské, nepravdivé, nepreukázané skutkové tvrdenia, ktoré žalobcovia podrobne vo svojom vyjadrení namietli s poukazom na celý skutkový stav, ktorý zopakovali. Podľa názoru žalobcov nie je daný ani dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, nakoľko pre uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Ak dovolatelia v dovolaní nekonkretizovali právnu otázku, ktorú právnu normu z akého právneho predpisu odvolací súd nesprávne vykladal a aplikoval, ako mala byť správne vykladaná a aplikovaná a od akej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa odklonil, označením konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu a ak nekonkretizoval rozdielne riešenie právnej otázky dovolacím súdom označením takých rozhodnutí, ak nekonkretizoval prípustnosť dovolania a dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/, a písm. c/, v tej časti dovolanie nespĺňa zákonné požiadavky v zmysle § 432 CSP, je tu teda dôvodný postup dovolacieho súdu podľa § 447 písm. f/ CSP dovolanie odmietnuť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je prípustné a zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

5. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

5.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

5.2. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súde musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súde sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

5.3. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

5.4. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

6. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v

odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

6.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Táto povinnosť odvolacieho súdu je nenahraditeľná a neopomenuteľná, pokiaľ ako v danom prípade, odvolací súd mení rozsudok súdu prvej inštancie tak zásadným spôsobom, že na rozdiel od výroku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby a vyhovení vzájomnej žaloby, vyhovie pôvodnej žalobe.

7. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, dovolací súd skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dáva relevantnú odpoveď na všetky podstatné otázky a dôvody, uvedené v rozhodnutí odvolacieho súdu, sú presvedčivé a preskúmateľné. Zistil, že tomu tak nie je. Závery odvolacieho súdu, ktorý i keď uviedol, že doplnil dokazovanie, vychádzali z prehodnotenia znaleckého posudku, naozaj nedostatočne označeného vo výroku rozsudku odvolacieho súdu (v tomto treba dať dovolateľom za pravdu), avšak k ďalším podstatným skutkovým i právnym záverom odvolací súd žiadne dokazovanie nevykonal. Otázka vlastníckeho práva k sporným pozemkom tak zostala, podľa dovolacieho súdu, napriek výroku o povinnosti odstrániť stĺpiky na nehnuteľnosti, ale i povinnosti umožnenia užívania, ako základná otázka v spore, nepresvedčivo odôvodnená a skutočnostiam, akým spôsobom dochádza k bráneniu užívania a konkrétne ktorej časti pozemku, sa odvolací súd úplne vyhol. Rozsudok odvolacieho súdu je nielen vnútorne nesúrodý, ale jeho výrok nespĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a vykonateľnosti. Takýmto svojím postupom zaťažil odvolací súd odvolacie konanie vadou majúcou svoje vyjadrenie v § 420 písm. f/ CSP, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu nedosahuje ani základné atribúty kladené na kvalitu (odpovede na argumenty strany, presvedčivosť zvoleného právneho záveru vo vzťahu k skutkovému stavu a právnej úprave a pod.) rozhodnutia odvolacieho súdu.

8. Keďže dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávacom spore bola daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania uplatneného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP sa bližšie nezaoberal, nakoľko dovolací súd má za to, že pri zjavnom porušení práva na spravodlivý proces, ktorého sa dopustil krajský súd vydaním neodôvodneného, arbitrárneho a procesných ustanovení porušujúceho rozhodnutia, by ďalšie preskúmavanie takéhoto rozhodnutia bolo nad rámec dovolacieho konania.

9. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil mu na ďalšie konanie.

10. V novom rozhodnutí súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.